

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2002-2003

27 maart 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, MEDIA EN SPORT

Vraag om uitleg van mevrouw Niki De Gryze tot de heer Guy Vanhengel, Vlaams minister van Sport en Hoofdstedelijke Aangelegenheden, over de aanleg van een ijsbaan in de overdekte wielerspiste Blaarmeersen te Gent

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Guy Vanhengel, Vlaams minister van Sport en Hoofdstedelijke Aangelegenheden, over de decretale basis voor de gemeentelijke sportraden

Interpellatie van de heer Felix Strackx tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, tot de heer Renaat Landuyt, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, en tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de crisis in de Vlaamse populaire-muziekindustrie

Met redenen omklede moties

Vraag om uitleg van de heer André Van Nieuwkerke tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het monument 'In Memoriam Venter-Eddy van Vliet' in het beschermd dorpsgezicht van Watou

Interpellatie van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de gevolgen van het decreet inzake lokaal cultuurbeleid van 13 juli 2001 voor het gemeentelijk bibliotheekbeleid

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het aanbieden van een VIP-pas voor het educatief en agogisch personeel in de cultuursector

Vraag om uitleg van de heer Dany Vandenbossche tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het statuut, de middelen en de profilering van een aantal Vlaamse musea

Commissie voor Cultuur, Media en Sport

Donderdag 27 maart 2003

WAARNEMEND VOORZITTER : Mevrouw Mieke Van Hecke

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.10 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Niki De Gryze tot de heer Guy Vanhengel, Vlaams minister van Sport en Hoofdstedelijke Aangelegenheden, over de aanleg van een ijsbaan in de overdekte wielerpiste Blaarmeersen te Gent

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw De Gryze tot de heer Vanhengel, Vlaams minister van Sport en Hoofdstedelijke Aangelegenheden, over de aanleg van een ijsbaan in de overdekte wielerpiste Blaarmeersen te Gent.

Mevrouw De Gryze heeft het woord.

Mevrouw Niki De Gryze : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, voor het overdekken van de wielerpiste gelegen op de Blaarmeersen te Gent werd enige tijd geleden een samenwerkingsakkoord gesloten tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Bloso, het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen, de stad Gent en de Wielerbond Vlaanderen. Daarbij werd onder andere bepaald dat het Bloso optreedt als bouwheer en zal instaan voor de exploitatie van de wielerpiste. Ook werd gezegd dat het middenplein multifunctioneel moet zijn.

Dat middenplein kan eventueel periodiek worden gebruikt voor de aanleg van een ijsbaan, althans dat stellen we voor. De aanleg van een ijspiste op het middenplein hoeft de beoefening van andere sportdisciplines waarvoor dit sportcomplex bedoeld is, niet in de weg te staan.

Voor de democratisering en bevordering van de ijs-sport in Vlaanderen is er nood aan bijkomende mogelijkheden met een centrale ligging. Daaraan

voldoet dit complex, want het is gelegen dicht bij de autosnelwegen E40 en E17 en op korte afstand van Brugge, Eeklo, Kortrijk, Oudenaarde, Lokeren, Antwerpen, Zeeuws-Vlaanderen en een stuk van Vlaams-Brabant.

Onze schaatsatleten moeten nu uitwijken naar Nederland en Duitsland om een Vlaams kampioenschap ijsschaats-sport te kunnen rijden. Het gebrek aan belangstelling van de overheid en van de media in Vlaanderen en het gebrek aan voldoende trainingsmogelijkheden voor deze sporttak zijn er de oorzaak van dat we vrijwel nergens staan en als het ware onze atleten moeten inhuren uit de ons omliggende landen.

De Vlaamse Snelschaatsvereniging, de VSV, heeft over het mogelijke gebruik van het middenplein, dat 60 meter bij 30 meter meet, voor sommige sporten een olympische afmeting, een goed beargumenteerd dossier opgemaakt dat technisch aanvaardbaar is. Uit dit voorstel blijkt duidelijk dat daar diverse sportdisciplines mogelijk zijn, met name shorttrackschaatsen, langebaanschaatsen, kunstschaatsen, curling, ijshockey en skeeleren. De bezettingsgraad zou een gemiddelde bedragen van 400 schaatsers per dag gedurende 120 dagen.

Mijnheer de minister, heeft het middenplein intussen al een bestemming gekregen ? Zo niet, hebt u bezwaar tegen een ijsschaatspiste als multifunctionele toevoeging aan de wielerbaan ? Wilt u de mogelijkheden daarvoor onderzoeken ?

De voorzitter : Minister Vanhengel heeft het woord.

Minister Guy Vanhengel : Mevrouw de voorzitter, collega's, momenteel zijn er in Vlaanderen twaalf ijsbanen, waarvan twee in de provincie Oost-Vlaanderen, in Eeklo en in Gent. Op al deze ijsbanen kunnen ijshockey, kunstschaatsen, curling en snelschaatsen of shorttrack worden beoefend.

Vanhengel

Geen enkele accommodatie is evenwel volwaardig uitgerust voor het langebaanschaatsen waarvoor bij officiële wedstrijden een piste van 400 meter lengte noodzakelijk is.

Het aantal bezoekers van de ijsbanen is de jongste jaren sterk afgenomen. Daardoor moest de ijsbaan te Geel, een privé-initiatief, reeds haar deuren sluiten. Ook andere ijsbanen hebben het moeilijk om hun exploitatie gezond te houden. In de huidige omstandigheden zou een supplementaire ijsbaan op het middenplein van het Vlaams Wielercentrum Eddy Merckx in de Blaarmeersen te Gent waarschijnlijk het einde betekenen van de reeds in Gent bestaande ijshal, eveneens een privé-initiatief. Gelet op de goede bereikbaarheid van de omliggende ijsbanen te Eeklo en Liedekerke, zouden die er ook een negatieve weerslag van kunnen ondervinden.

Voor de inrichting van een ijsbaan van 400 meter, wat wel een verrijking zou zijn voor het ijssportaanbod in Vlaanderen, zijn de afmetingen van het middenplein van de bedoelde wielersbaan in Gent echter onvoldoende groot. De baan zelf is 400 meter lang.

Bijgevolg opteer ik ervoor op het middenplein van het Vlaams Wielercentrum Eddy Merckx geen voorzieningen voor ijsschaatsen te bouwen. Afhankelijk van de behoeften zullen hier veeleer klassieke sporttakken kunnen worden beoefend, zoals balsporten, recreatieve sporten, enzovoort. Dat is trouwens ook afgesproken met de andere partners die financieel participeren in dit project. De belangrijkste daarvan zijn de provincie Oost-Vlaanderen, de stad Gent en Wielerbond Vlaanderen.

De versnippering van de georganiseerde schaatsport in Vlaanderen is groot. Zo zijn er drie sportfederaties die een of andere ijsschaatsdiscipline aanbieden. Via het subsidiedecreet van de sportfederaties, het decreet van 13 juli 2001, wordt de Vlaamse Kunstschaatsenbond, met zijn 1.100 leden, erkend maar niet gesubsidieerd. De Vlaamse Snelschaatsvereniging is niet erkend en kan bijgevolg ook niet worden gesubsidieerd. De Shorttrackfederatie is een unitaire sportbond en komt dus eveneens niet in aanmerking voor erkenning en subsidiëring.

Twee topsporters in het ijsschaatsen, Kevin Van der Perren als kunstschaatser en Wim De Deyne als shorttrackschaatser, zijn in het Topsportteam Vlaanderen opgenomen, en genieten dus het sta-

tuut van het tewerkstellingsproject Topsport. Het is niet omwille van het tekort aan accommodaties, maar wel wegens de afwezigheid van hooggekwalificeerde trainers, dat ze zich beiden in het buitenland moeten voorbereiden op internationale wedstrijden. Zo trainde Kevin Van der Perren, alvorens naar de VS te trekken, dagelijks in de ijshal van Bloso te Liedekerke.

Kevin van der Perren zal waarschijnlijk op de Open Vlaanderendag om 10 uur 's morgens aanwezig zijn op de schaatsbaan te Liedekerke om met het – hopelijk talrijke – publiek wat recreatief te schaatsen, en zo de schaatssport te promoten. Ik hoop dat hij vannacht op de kampioenschappen in de Verenigde Staten voor het eerst slaagt in zijn viervoudige sprong. Daarmee zou hij zijn ranking kunnen verbeteren. Gisteren had hij namelijk pech, toen hij viel bij een eenvoudige pirouette. Met een stunt zou hij dat vannacht nog kunnen goedmaken.

De voorzitter : Mevrouw De Gryze heeft het woord.

Mevrouw Niki De Gryze : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het verwondert me dat er al een akkoord is met de provincie over balsporten en zo. Dat moet heel recent zijn, want een collega heeft in de provincieraad dezelfde vraag gesteld aan gedeputeerde Verleyen, die daarop antwoordde het idee van een ijsbaan te zullen onderzoeken.

Minister Guy Vanhengel : Technici van de verschillende betrokken instanties zijn wel degelijk uitgegaan van een middenplein voor balsporten, en eventueel andere mogelijkheden. Het idee van een ijspiste is echter nooit geopperd. Dat zou ook niet wenselijk zijn, gezien de zojuist aangehaalde argumenten. Het zou niet goed zijn voor de reeds bestaande ijshal in Gent.

Voor het enige dat een meerwaarde zou kunnen bieden, is de binnenruimte dan weer niet groot genoeg. Dat neemt echter niet weg dat een 400-meterpiste in Vlaanderen interessant zou zijn. Als we voor het ijsschaatsen iets moeten doen, dan is het wel dat, maar op dit ogenblik zijn er nog geen plannen voor.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De heer Wilfried Aers treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Guy Vanhengel, Vlaams minister van Sport en Hoofdstedelijke Aangelegenheden, over de decretale basis voor de gemeentelijke sportraden

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Hecke tot de heer Vanhengel, Vlaams minister van Sport en Hoofdstedelijke Aangelegenheden, over de decretale basis voor de gemeentelijke sportraden.

Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, deze vraag was de eerste die u als minister hebt moeten beantwoorden, omdat een van uw voorgangers een vacuüm had gecreëerd met betrekking tot het functioneren van de gemeentelijke sportraden. Dat vacuüm moest dringend worden ingevuld, indien men een aantal decretale verplichtingen wilde nakomen. Ik bespaar u het overzicht van het totstandkomen van het vacuüm en neem de draad op waar we de vorige keer zijn geëindigd.

Mijnheer de minister, op het einde van het verslag van de jongste commissievergadering waar deze vraag aan bod kwam, zei u : 'Ik sluit helemaal niet uit dat de oplossing veeleer de richting zal uitgaan die u vraagt, dat er dus een aanpassing zal zijn aan het bestaande, om een en ander duidelijk te maken tot aan het einde van de zittingsperiode.'

Ik was niet weinig verwonderd te worden uitgenodigd op een samenkomst van schepenen van Sport en sportfunctionarissen met de vraag hen uit te leggen hoe het decreet lokaal cultuurbeleid eruitziet, vermits ze via het Bloso vriendelijk doch dringend werden uitgenodigd om statuten op te maken inzake de nieuwe gemeentelijke sportraad, geënt op de gegevens van het decreet lokaal cultuurbeleid.

Mijnheer de minister, ik heb u toen al mijn juridische bezwaren daartegen bekendgemaakt. De ene rechtsonzekere situatie, de afschaffing van de decretale regeling, wordt vervangen door een andere, de toepassing van het decreet buiten het toepassingsgebied van dat decreet binnen het jaar nadat de sportraden werden hernieuwd. Er is wat commotie op het terrein. Naar aanleiding van de installatie van de nieuwe gemeenteraden moesten al die adviesraden binnen de 6 maanden opnieuw worden samengesteld. Dat gaf problemen in de cultuursector. Men heeft daarom een jaar uitstel gegeven zodat de pas geïnstalleerde raden toch nog 1,5 jaar in functie zijn gebleven.

Ik begrijp uw houding en die van het Bloso niet zo goed om de meest voor de hand liggende oplossing, het laten voortbestaan van de volgens het oude decreet opgerichte sportraden, te negeren. Nu stelt men een nieuwe structuur voorop die helemaal niet beantwoordt aan wat die sportraden moeten zijn. Het Bloso zegt bijvoorbeeld dat de gesubsidieerde cultuurbeleidscoördinator zal worden uitgenodigd op de vergadering van de sportraad.

– *De heer Dany Vandenbossche treedt als voorzitter op.*

Een tweede, technisch-juridisch probleem is de verplichte advisering in de domeinen die bepaald zijn in de bijzondere wet op de hervorming van de instellingen. Men kan in de statuten zetten dat men op eigen initiatief of op verzoek advies kan geven, maar in het decreet lokaal cultuurbeleid staat een verplichte advisering ingeschreven. Mijnheer de minister, over één zaak kunnen we het eens zijn : dit decreet lokaal cultuurbeleid slaat als een tang op een varken op de sportraden. De demarches van Bloso over de modelstatuten waren een gevolg van hun vraag om het lokaal cultuurbeleid toe te passen. Naar aanleiding van de mogelijke creatie van de nieuwe sportraden vraagt het ISB-congres om de driehoek gemeente, sportclubs en onderwijs te verankeren. Het lokale sportbeleid steunt op die drie instanties. Er is dus werk aan de winkel om die sportraden een geëigende samenstelling te geven.

Mijnheer de minister, welke keuze hebt u daarin gemaakt ? Welke timing zult u toepassen voor de realisatie van een nieuwe decretale basis voor de gemeentelijke sportraden ?

De voorzitter : Minister Vanhengel heeft het woord.

Minister Guy Vanhengel : Mijnheer de voorzitter, collega's, eind vorig jaar heb ik inderdaad op een van de eerste vragen die me werden gesteld, geantwoord dat we de knoop zouden doorhakken en dat ik niet helemaal uitsloot dat de oplossing zou kunnen gaan in de richting die u aangaf, mevrouw Van Hecke. Ik heb me niet voorgenomen om meteen een ontwerp van decreet in te dienen tot reorganisatie van het lokale sportbeleid.

Anderzijds heb ik een grondige juridische analyse laten maken van de oprichting en het functioneren van de lokale sportraden. Zelfs een kleine decreetswijziging is op dit ogenblik niet nodig omdat er geen vacuüm is.

Vanhengel

Mijn stelling is gebaseerd op het feit dat het decreet-Anciaux van 13 juli 2001 automatisch in de plaats is gekomen van het opgeheven decreet van 24 juli 1991 over de samenstelling van de gemeentelijke adviesorganen. Daar wordt naar verwezen in het decreet op de sportdiensten van 5 april 1995, en niet van 19 april zoals u, mevrouw Van Hecke, hebt gezegd. Het decreet van 24 juli 1991 is opgeheven, het decreet van 5 april 1995 regelt de werking van de sportdiensten, en het decreet van 13 juli 2001, dat we gemakkelijkschijshalve het decreet-Anciaux noemen, legt een nieuwe organisatievorm op voor adviesorganen in de gemeenten. Het is ook juist dat het decreet van voormalig minister Anciaux er is gekomen zonder dat de sportsector werd geraadpleegd, en hij en het Vlaams Parlement zijn unilateraal overgegaan tot het afschaffen van het decreet van 24 juli 1991 waarop de samenstelling van de huidige sportraden is gebaseerd.

Het huidig decreet op de sportdiensten van 5 april 1995 stelt dat een gemeente moet kiezen voor een afzonderlijke en autonome sportraad zoals bepaald wordt in het decreet van 24 juli 1991, houdende de organisatie van het overleg en de inspraak in het gemeentelijk cultuurbeleid. Het decreet van 13 juli 2001, het decreet-Anciaux, houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid, bevat een afzonderlijke titel die de organisatie van het overleg en de advisering van het gemeentelijk cultuurbeleid regelt. Dat zijn de artikels 55 tot en met 65. Deze tekst komt ter vervanging van het decreet van 24 juli 1991. Het decreet-Anciaux heeft het decreet van 24 juli 1991 opgeheven en heeft ter vervanging een nieuwe organisatievorm opgelegd inzake het overleg en de advisering van het gemeentelijk cultuurbeleid.

In de memorie van toelichting bij dit decreet wordt uitdrukkelijk gesteld dat het de bedoeling moet zijn om alle culturele actoren in de ruimste betekenis uit te nodigen en te betrekken. Het was duidelijk de bedoeling van voormalig minister Anciaux en van het Vlaams Parlement om de hele regelgeving omtrent overleg en advisering te regelen zonder dit te beperken tot sommige materies, en dus kunnen we daaruit afleiden dat dit meteen de bedoeling had regelingen te treffen, inclusief het sportgebeuren.

Het decreet-Anciaux voorziet in drie vormen van adviesorganen : een gemeentelijke cultuurraad, sectorale deelraden en afzonderlijke adviesorganen. De memorie van toelichting vermeldt zeer

duidelijk dat als de gemeenten afzonderlijke adviesorganen hebben opgericht voor sport, die buiten de overkoepelende gemeentelijke cultuurraden vallen en dat de gemeenten zich zullen moeten richten tot deze sectorale deelraden. Inzake sport moet men zich dus richten tot de sectorale sportraad en dus, zoals artikel 58 van het decreet stelt, advies vragen aan de afzonderlijke sportraad en niet aan de overkoepelende gemeentelijke cultuurraad. De sportraad is en blijft aldus een afzonderlijk adviesorgaan conform het decreet van 5 april 1995 houdende de erkenning en subsidiëring van de sportdiensten, dat als erkenningvoorwaarde blijft stellen dat de sportraad een autonome en afzonderlijke raad moet zijn. Daar is er geen enkel probleem. De achtereenvolgende decreten zijn niet tegenstrijdig aan elkaar, integendeel, ze vullen elkaar aan.

De samenstelling van de sportraad wordt echter niet langer meer geregeld door het oude decreet van 1991, maar door het decreet-Anciaux van 2001. Dat decreet vormt nu precies de rechtsgrond voor de samenstelling van de sportraad. Het decreet van 5 april 1995 op de sportdiensten blijft de rechtsgrond voor het verplicht oprichten van een sportraad en voor de verplichte autonomie en onafhankelijkheid van die sportraad.

Voor de niet-erkende gemeenten die niet vallen onder het decreet van 5 april 1995 is het volledige decreet-Anciaux voor wat betreft de advisering ook automatisch van toepassing aangezien daar de overkoepelende gemeentelijke cultuurraad toegevoegd is voor sport. Er bestaat dus bijgevolg geen juridisch vacuüm, aangezien het de juridische logica zelf is dat wanneer in een decreet – in casu het sportdecreet – verwezen wordt naar een decreet – in casu het decreet inzake overleg en inspraak in het gemeentelijk cultuurbeleid van 24 juli 1991, dat wordt opgeheven en vervangen door een ander decreet met dezelfde inhoud, in casu het decreet lokaal cultuurbeleid van 13 juli 2001 -, er voor de rechtsonderhorigen geen twijfel bestaat dat deze regeling op hen van toepassing is.

Na overleg en na uw vraag beluisterd te hebben en daar met de mensen van het Bloso dieper te zijn op ingegaan, werden via de brief van het Bloso de gemeenten duidelijk herinnerd aan de door het decreet-Anciaux opgelegde nieuwe samenstelling van de adviesorganen, en aan hun verplichting om de samenstelling van hun adviesorganen aan te passen aan de van toepassing zijnde wetgeving, en meer bepaald aan de artikelen inzake de adviesraden opgenomen in het decreet van 13 juli 2001.

Vanhengel

Ik weet wel waar het schoentje in sommige gevallen knelt. De samenstelling volgens het decreet van 13 juli 2001 doet op dit moment inzake inhoud geen echte problemen rijzen. De samenstelling van de sportraad is ten opzichte van het opheffen decreet van 24 juli 1991 niet alleen vereenvoudigd, wat iedereen wel goed zal vinden, maar nu maakt het aanwezige werkveld, namelijk de gebruikers, exclusief deel uit van het orgaan. De indeling in drie groepen, namelijk verenigingen die werken met vrijwilligers, met professionelen en met deskundigen, zorgt niet voor noemenswaardige problemen en komt overeen met de samenstelling van de sportsector waar vrijwilligers, de grootste groep, maar ook professionelen en deskundigen aanwezig zijn. Er zijn natuurlijk geen politici of hun vertegenwoordigers meer bij en dat maakt het verschil met vroeger. Het feit dat in de adviesraden geen politieke mandatarissen, noch hun vertegenwoordigers meer mogen zetelen, draagt er misschien toe bij dat sommigen het moeilijk blijven hebben met deze tekst.

Wat is er inmiddels gebeurd ? De gemeenten werden door de provinciale Bloso-inspectiedienst en de afdeling subsidiëring en de juridische cel van het Bloso actief en intensief begeleid bij het aanpassen van de statuten van hun sportraden volgens de nieuwe samenstelling. Er werden modelstatuten opgesteld om de gemeenten het zo eenvoudig mogelijk te maken om hun sportraden aan te passen. Tot op dit ogenblik worden door de erkende gemeenten op systematische wijze de definitief aangepaste statuten opgestuurd of melden ze het tijdstip van de definitieve beslissing van de goedkeuring door de gemeenteraad. Bloso heeft de instructie gekregen voldoende flexibel op te treden ten aanzien van de gemeenten zodat op korte termijn alle sportraden volgens de nieuwe samenstelling zullen zijn opgericht.

Op dit ogenblik worden op het werkveld alle wijzigingen conform het decreet-Anciaux toegepast en bestaat er geen onduidelijkheid meer bij de gemeentebesturen. Ter informatie kan ik u ook de stand van zaken geven op 24 maart van dit jaar. Op de 168 gemeenten met erkende sportdiensten zijn er 57 gemeenten die definitief hun statuten hebben ingediend en helemaal in orde zijn, 30 gemeenten hebben de ontwerpstatuten al in één of andere vorm goedgekeurd maar die moeten nog worden bekrachtigd door de gemeenteraad. We hebben aan de gemeenten gevraagd om hun nieuwe statuten in te sturen voor 15 februari, maar we weten dat het beslissingsproces in de gemeenten soms

langer duurt. Daarom geven we de gemeenten zeker de tijd tot aan de paasvakantie om hun aangepaste statuten in te dienen. Na de paasvakantie zullen we nog eens een duidelijke herinnering sturen naar de gemeenten waarvan we op dat ogenblik nog geen nieuws hebben gekregen.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord en voor de gedrevenheid waarmee u deze interpretatie als correct en aanvaardbaar hebt voorgesteld. Dezelfde argumentatie heb ik trouwens bij mijn vorige vraag ook al ontwikkeld. Ze was dus voor mij niet nieuw. Als ze zo correct is, heeft Bloso toch wel veel tijd nodig gehad om dat te ontdekken.

Ze hebben dat namelijk ontdekt op 28 november 2002, toen de vervaldatum voor de nieuwe 'raden' 31 december 2002 was. Als uitgangspunt blijft dit in elk geval onjuist. Het is tijdens de commissiebesprekingen duidelijk gemaakt dat de filosofie achter artikel 56 van het decreet-Anciaux te maken had met de advisering van het lokaal cultuurbeleid in strikte zin, zoals het in het geheel van dat decreet is opgenomen. Het is een cirkelredenering om te zeggen dat ze bevoegd is voor sport tenzij er een aparte sportraad is die dan op dezelfde manier wordt samengesteld als de cultuurraad. We gaan elkaar niets wijsmaken.

Ik leg me uiteraard neer bij de keuze die men heeft gemaakt en bij de poging om hiervoor nog een redelijke argumentatie op te stellen. Ik bewonder ook de flexibiliteit waarmee men omgaat met termijnen, want als men dan toch dat decreet volgt, was de vervalltermijn in elk geval vastgelegd op 31 december 2002. Er is dus sowieso een vacuüm.

Mijnheer de minister, in heel deze sector is een zaak duidelijk, namelijk dat men wordt beoordeeld door degene van wie men ook afhankelijk is voor de middelen. Men stelt op voorhand de criteria vast waarop men zal worden beoordeeld, waarom zou men ze dan in 's hemelsnaam niet volgen ? Het maakt dus allemaal niet uit of dat gebeurt naast decreten, tegen decreten, met behulp van decreten, als men het maar goed met elkaar vindt en als het Bloso maar zegt dat het zo moet, dan krijgt men de middelen. Wie maakt er zich dan zorgen ? Wel, ik blijf me zorgen maken. Ik besef heel goed dat het in deze kwestie geen consequenties zal hebben, maar er werd met veel slordigheid omgesprongen met deze regelgeving. Ik herhaal dat ik u dat niet verwijt, mijnheer de minister, ik verwijt dat degene

Van Hecke

aan wie ik de vraag heb gesteld op het moment dat de afschaffing van het decreet van 1991 ook ten opzichte van de sportraden ter sprake is gekomen. Op dat moment heb ik gewezen op de problematiek. Op dat moment heeft men gezegd dat er geen problemen waren en dat het nieuwe decreet lokaal sportbeleid voor het einde van 2001 in het parlement zou worden goedgekeurd, waardoor de sportraden zouden worden geregeld. Dat is de realiteit. Ik blijf het dan ook heel moeilijk hebben met het feit dat men nu, achteraf, juridische argumenten gaat opbouwen. Ik vind dat men dan ook correct moet zijn en zeggen : ‘Voor ons volstaat het als u voorlopig sportraden opricht volgens de regels die wij geven, wij zullen ze dan erkennen. U richt de sportraden op, op het moment dat het u het best past, u zal advies kunnen geven en we zullen zelfs rekening houden met die adviezen’. Ik hoop enkel dat er nooit een partij zal zijn die schade lijdt als gevolg hiervan, want u beseft even goed als ik dat uw juridische uitleg heel moeilijk zal standhouden als dit voor de Raad van State wordt gebracht. Ik uit nogmaals mijn bewondering voor de overtuiging waarmee u het naar voren hebt gebracht. Ik kan er wel akkoord mee gaan dat dit sowieso een oplossing biedt voor het vacuüm dat er anders zou zijn. Dat is echter het enige pluspunt in heel dit verhaal.

De voorzitter : Minister Vanhengel heeft het woord.

Minister Guy Vanhengel : Ik denk dat we een ding toch echt wel goed voor ogen moeten houden : het is niet het Bloso dat zegt hoe het moet , maar wel de decreten van het Vlaams Parlement. Het toeval wil dat het nu gaat om een decreet dat is opgeheven, een decreet inzake de sportdiensten en een decreet over de organisatievorm van adviesorganen. De regelgeving waarover ik heel die technische uitleg heb gegeven, is geen regelgeving bedacht door het Bloso, maar een regelgeving die voortspuit uit decreten goedgekeurd door dit parlement. Het is de taak van het Bloso om die regelgeving zo goed mogelijk toe te passen, wat ook gebeurt. Volgens mij doen er zich daarbij geen problemen voor, waarmee ik niet wil zeggen dat het vatten van die nieuwe structuur en die nieuwe werking van die decreten eenvoudig is. Het zijn dus de decreten van het Vlaams Parlement die de regels voorschrijven.

Ik wou nog ingaan op een tweede element : u doet wat cynisch over de flexibiliteit die we aan de dag leggen. Ik vermoed dat u Bloso toch niet zou willen

vragen om niet flexibel te zijn ? Niet flexibel zijn zou namelijk betekenen dat we een aantal gemeenten in moeilijkheden brengen en dat is helemaal niet de bedoeling.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Dat gebeurt wel, want de gemeenten hebben pas in november 2002 ontdekt dat die sportraden moesten worden opgericht volgens dat decreet van juli 2001.

Minister Guy Vanhengel : Er zijn gemeenten die de regelgeving volgden, die wisten wat het Vlaams Parlement hierover had beslist en die zich daaraan hebben aangepast. Andere gemeenten kennen de werking van ons Vlaams Parlement niet zo goed en volgen minder wat hier allemaal wordt goedgekeurd. Aan die gemeenten hebben we dan zo goed mogelijk proberen uit te leggen wat de nieuwe situatie was.

Ik denk dat niemand Bloso kwalijk mag nemen dat het in deze aangelegenheid enigszins flexibel te werk gaat, wat trouwens uitdrukkelijk op mijn vraag gebeurt. Het is namelijk niet de bedoeling om problemen te scheppen als dat niet nodig is. Het is wel de bedoeling om er op redelijke termijn voor te zorgen dat iedereen opnieuw volkomen volgens de letter en de geest van onze twee decreten functioneert.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De vergadering wordt geschorst om 14.47 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 14.58 uur.*

Interpellatie van de heer Felix Strackx tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, tot de heer Renaat Landuyt, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, en tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de crisis in de Vlaamse populaire-muziekindustrie

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Strackx tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, tot de heer Landuyt, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Werkgele-

Voorzitter

genheid en Toerisme, en tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de crisis in de Vlaamse populaire-muziekindustrie.

Minister Van Grembergen zal tevens in naam van minister Landuyt en minister Van Mechelen antwoorden.

De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, wat ik vandaag ga zeggen, is eigenlijk helemaal niets nieuws. Het gaat om een proces dat al een tijdje aan de gang is, maar de jongste tijd loopt het volgens mij toch wel de spijgaten uit.

De Vlaamse muziekwereld ligt, om het plat te zeggen, op zijn gat en zit in zak en as. De CD-verkoop van Vlaamse artiesten daalt dramatisch. Zelfs de gevestigde waarden onder die artiesten moeten een voor een vaststellen dat hun platencontracten worden opgezegd.

Een ander facet is dat nieuw talent helemaal geen kans krijgt, hun demo wordt niet eens beluisterd. De muziekmaatschappijen komen daar ook voor uit. Ze zeggen dat artiesten hen niets moeten opsturen, want hoe goed het ook mag zijn, ze luisteren er toch niet naar. Het heeft allemaal geen zin omdat ze toch niet meer investeren in nieuwe projecten. Als gevolg daarvan zien natuurlijk ook studio's, geluidstechnici, studiomuzikanten, componisten en dergelijke hun bron van inkomsten compleet opdrogen. De voorbije jaren is in de sector de helft van de banen verloren gegaan.

Er zijn voor deze evolutie twee redenen aan te wijzen. De eerste is het illegaal kopiëren en downloaden van muziek van het internet. Ik was onder de indruk van de cijfers : naar schatting worden in ons land dagelijks 100.000 cd's illegaal gekopieerd. Dit is toch wel fenomenaal. Mijnheer de minister, ik zal u uiteraard niet vragen wat u daartegen gaat doen. Het is immers een internationaal fenomeen, waar de muziekindustrie maar moeizaam een antwoord op vindt.

Het illegaal kopiëren wordt in de hand gewerkt door de hoge prijs van CD's. Zeker voor het budget van een jongere is een CD een hoge uitgave. Het is ook niet logisch dat het BTW-tarief op bespelde CD's 21 percent bedraagt tegen 6 percent op blanco schijfjes.

Een tweede reden voor de crisis in de Vlaamse muziekwereld is zeker het feit dat de eigen artiesten en muziekproducties te weinig aan bod komen op de radiostations. Onlangs werd een telling gedaan, waaruit is gebleken dat Q-Music amper 10 percent in eigen land geproduceerde muziek draait. 4FM haalt 12 percent. Daar zijn dan ook nog Engelstalige producties bij, zodat het percentage Nederlandstalige muziek nog veel lager ligt.

We hebben in deze commissie op 17 juni 2002 een heel interessante hoorzitting gehouden over deze problematiek, waaruit duidelijk bleek dat de Vlaamse muziek ook door de openbare omroep stiefmoederlijk wordt behandeld. Er kwamen verschillende mensen getuigen die zelf een soort telling hadden gedaan. Daaruit bleek dat het aantal eigen producties dat op de openbare omroep wordt gedraaid, ondermaats is. Een van de sprekers nam de woorden muzikaal racisme in de mond – een zware uitspraak. Een andere had zelf een telling gedaan waaruit bleek dat we op Radio 1 meer kans maken een Frans of een Spaans nummer te horen dan een Vlaams. Zo ook Radio Donna, waar je meer kans maakt een Italiaans of Franstalig nummer te horen dan een Vlaams.

Bovendien, als er dan toch een Nederlandstalig nummer wordt gedraaid, gaat het vaak om oude platen. Nieuwe producties krijgen haast geen kans. Ze passen volgens de zenders niet in de huisstijl. Het gaat zelfs zover dat plantenmaatschappijen het uitbrengen van platen laten afhangen van een voorafgaande goedkeuring door de radiozenders. Ze vragen eerst aan Radio Donna of het nummer in kwestie zou passen in de huisstijl, of de format, zoals dat heet. Als het antwoord negatief is, wordt het nummer zelfs niet uitgebracht.

Op de duur draaide de hoorzitting uit op een soort welles-nietesspelletje. De zenders verscholen zich achter het ontoereikende aanbod. Er is bijna geen aanbod, zeiden ze, dus kunnen we het ook niet brengen. Nochtans daalt het aanbod juist omdat nieuwe nummers niet worden gebracht. We komen zo in een vicieuze cirkel terecht waar op dit ogenblik geen oplossing voor is.

Ook qua genres ontbreekt het aan diversiteit tussen de zenders. Eigenlijk horen we op alle radiostations ongeveer dezelfde eenheidsworst. Het argument dat de luisteraars de Vlaamse muziek niet lusten, wordt tegengesproken door het feit dat ondanks alles toch 25 percent van de verkochte CD's van Vlaamse makelij is. Dat wijst op een onervulde behoefte bij de liefhebbers van lichte muziek.

Strackx

Dat blijkt ook heel duidelijk uit verzoekprogramma's, waarin meer vraag is naar lokale producties.

In muziekprogramma's op de televisie lijkt het iets beter gesteld met de aanwezigheid van Vlaamse artiesten. Echter ook daar gaat het steeds over hetzelfde selecte clubje. Een artiest die geen kans ziet daarin in te breken, komt niet aan bod.

Mijnheer de minister, het is dan ook de hoogste tijd dat er concrete maatregelen worden getroffen, willen we de Vlaamse muziekindustrie niet geheel ten onder laten gaan. Welke maatregelen zijn in de verschillende beleidsdomeinen genomen om de Vlaamse muziekwereld en de Vlaamse muziekindustrie te ondersteunen? Ziet u als minister van Cultuur heil in het opleggen van quota voor Vlaamse muziek aan de radiozenders? Bijvoorbeeld in Frankrijk is er een quotum van 40 percent. Dat is hoog, maar het heeft dan ook onmiddellijk het resultaat gehad dat de Franse muziekindustrie opnieuw een grote bloei kent.

Bent u van plan bij de federale regering aan te dringen op een verlaging van de BTW-aanslagvoet voor bespeelde CD's, en eventueel op wettelijke maatregelen tegen het illegaal kopiëren van muziek?

De voorzitter : Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik kan natuurlijk niet anders dan op deze interpellatie te reageren. Het is niet zo'n eenvoudige materie. We zitten met een combinatie van federale bevoegdheden en onze eigen culturele bevoegdheden.

Er is een duidelijk verschil tussen de commerciële sector, de platenfirma's en de artistieke culturele sector. De platenbusiness interesseert ons eigenlijk niet. We moeten een plaat zien als een promotiemiddel voor het materiaal van een artiest. Dat brengt ons bij een delicaat punt. Die promotie loopt spaak, met het gevolg dat die business totaal in elkaar is gestort.

Ik gebruik overigens niet graag het woord business. Er wordt nonchalant omgegaan met talent in ons eigen cultuurgebied. Het gaat dan niet alleen om artiesten, maar ook om muzikanten, producers en audiovisuele infrastructuur, die er wel is maar hopeloos verouderd is omdat hij niet wordt gebruikt.

De vraag is wat er eerst was, de kip of het ei. VTM heeft in de jaren negentig bewezen dat, als er promotie is, er ook talent blijkt te zijn. Ik herhaal mijn pleidooi dat de omroepen eens moeten ophouden kwaliteit en genre met elkaar te verwarren. Ze moeten niet oordelen over de genres, maar over de kwaliteit zelf. Er zijn nu eenmaal verschillende muziekgenres, met verschillende doelgroepen. Niet elk muziekgenre spreekt iedereen aan, maar dat neemt niet weg dat een groot deel van Vlaanderen op zijn honger blijft zitten. Zolang een elitaire groep zelfverklaarde intellectuelen bepaalt welke muziek op de radio of op de televisie kan, en welke niet, blijft dat ook zo.

Ik heb al nachten wakker gelegen van het zoeken naar een methode om kansen te geven aan Vlaamse producten. Met Vlaams product bedoelen we dat de uitgever in Vlaanderen of in België zit, en verder niets. Al zingt een groep nu in het Turks, het Marokkaans of het Engels, wat belangrijk is, is dat het product hier wordt uitgegeven.

We moeten nu echt iets doen. We zitten in een economische crisis, maar die business kan gemakkelijk tot heropleving komen als er kansen worden geboden. In principe ben ik voorstander van quota, maar veel mensen zijn daartegen. Toen er geen vrouwenquota waren voor de verkiezingslijsten, stonden er ook geen vrouwen op. Soms zijn quota wel eens noodzakelijk. Een jaar geleden heb ik daarover een interview gegeven op de VRT. Ik heb toen zware kritiek gekregen van mijn collega's. Die beweerden dat het niet waar was. Ondertussen blijkt het wel waar te zijn.

Ook Nederland heeft quota, Engeland heeft bepaalde quota, de Scandinavische landen zijn koploper van de quota, ook Italië en Frankrijk hebben ze al jaren. Als klein cultuurgebied moet Vlaanderen eindelijk eens wat meer fierheid hebben over zijn eigen producten.

Ik lig ervan wakker, maar ik weet niet welke kansen we kunnen bieden aan een business die op sterven na dood is. Mijnheer de minister, hebt u daar al wakker van gelegen en hebt u al aan een oplossing gedacht?

De heer Felix Strackx : Mijnheer de minister, klopt het dat enkel de taal als criterium kan worden genomen voor het opleggen van quota?

Mevrouw Margriet Hermans : Dat klopt niet helemaal. Andere landen hebben ook quota en baseren zich niet alleen op de taal. Europa werkt aan een regelgeving, en wil beschermende maatregelen

Hermans

voor Nederlandstalige muziek. Voorlopig is dat nog niet zover. Het gaat over een culturele, en geen commerciële bescherming.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, het klimaat dat bepaalt of muzikanten al dan niet veel kansen krijgen, is van zeer veel verschillende zaken afhankelijk. Er bestaat dan ook geen éénduidig antwoord op.

Elk cultuurbeleid zou erop moeten gericht zijn om alle mensen in onze samenleving maximale kansen te bieden om deel te nemen aan cultuur. Hierbij gaat het duidelijk niet alleen om de receptieve deelname, zoals concerten bezoeken, maar ook over de actieve participatie, zelf muziek spelen en creëren. De actieve muziekbeleving, zowel voor amateurs als professionals, kent zeer veel succes in Vlaanderen. In mijn beleid ben ik daar op zeer veel plaatsen, zowel impliciet als expliciet mee bezig.

– *De heer Jos Stassen, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Het begint bij het prille begin, met name de jonge muzikant die zijn eigen talent moet kunnen ontdekken en verdiepen, en het gaat tot de maatregelen in het internationaal cultuurbeleid om de beste artiesten van eigen bodem ook kansen te geven om zich in het buitenland te manifesteren. Concreet gaat het dus om een jeugdbeleid, de samenwerking tussen Cultuur en Onderwijs, de actieve en brede kunsteducatie, het amateurkunstenbeleid, de participatie aan overleg, de ondersteuning van het clubcircuit, de culturele manifestaties, de structurele subsidiëring van ensembles en groepen via het muziekdecreet, de subsidiëring van cd's en LP's en van compositieopdrachten, de werkbeurzen, de occasionele tegemoetkomingen in de kosten van buitenlandse reizen, de subsidiëring van niet-commerciële managementorganisaties, de infrastructuursubsidies, de steun aan festivals en concertorganisatoren, enzovoort.

Vlaanderen doet dus eigenlijk heel veel, maar is daarmee niet de meester van het hele proces. Het proces ontsnapt voor een deel aan onze financiële middelen en regelgeving. Het is heel complex.

Het behoort niet tot de kerntaak van de Vlaamse minister van Werkgelegenheid of Toerisme om de muziekindustrie te ondersteunen. Wel kan steun

aan de muziekwereld onrechtstreeks totstandkomen in het kader van toeristische projecten. Zo ontving het folkcentrum in Dranouter voor haar toeristische uitrusting financiële ondersteuning van Toerisme Vlaanderen. Dit centrum is een belangrijke ontmoetingsplaats voor folk liefhebbers uit binnen- en buitenland. Er worden muziekoptredens gegeven en er zal een volksmuziek-museum in worden ondergebracht. Dit centrum geeft dan ook een toeristische meerwaarde aan de streek. Op initiatief van minister Vandenbroucke wordt werk gemaakt van een volwaardig sociaal statuut voor artiesten. Dit betreft een federale materie, en behoort niet tot de bevoegdheid van de Vlaamse minister van Werkgelegenheid en Toerisme.

Uw vraag over het opleggen van quota aan de radiozenders valt onder de bevoegdheid van de minister van Media, minister Van Mechelen. Ik antwoord nu in naam van minister Van Mechelen. Wat de inlichtingen met betrekking tot de omroepen betreft, wordt mijn aandacht vooreerst gevestigd op het probleem waar de Vlaamse, vooral populaire, artiesten op dit ogenblik mee kampen. In hoofdzaak betreft het een economisch probleem, want ze kampen met een zeer klein afzetgebied, proportioneel hoge productiekosten en een gigantische buitenlandse concurrentie.

De crisis in de muziekindustrie treft niet alleen Vlaanderen, maar is een internationaal gegeven. De grotere Vlaamse omroepen gaan ervan uit dat de radio's alle belang hebben bij een sterke Vlaamse muziekindustrie en zijn bereid om, indien gewenst, via overleg met alle betrokkenen naar oplossingen te zoeken.

Veel betwistingen vloeien voort uit een verschillende perceptie van wat als Vlaamse muziek moet worden beschouwd. Er is ook een duidelijk onderscheid tussen muziek gemaakt door Vlaamse artiesten en Nederlandstalige muziek. Men kan niet buiten de vaststelling dat vele Vlaamse artiesten een andere taal verkiezen.

De omroepen zijn er zich ten volle van bewust dat extra aandacht via radio en televisie een positief effect kan hebben op de situatie van de artiesten en van de muzieksector in het algemeen en op het Nederlandstalige muzikaanbod. Tot hier het antwoord van minister Van Mechelen.

Wat de openbare omroep betreft, is er de decretale verplichting om de eigen cultuur in al zijn vormen te stimuleren. Na de hoorzitting van 17 juni 2002 in de commissie voor Media is de VRT-directie dan ook begonnen met het opstellen van een actieplan.

Van Grembergen

Dit plan is totstandgekomen via intern overleg, maar ook na samenspraak met de belangrijkste representatieve organisaties van de Vlaamse artiesten, namelijk de auteursvereniging Sabam, de artiestenvereniging ZAMU, de vereniging van de platenmaatschappijen IFPI en de vereniging van muziekuitgevers KBVM. Het plan geeft aan welke doelstellingen de VRT-radio nastreeft voor het uitzenden van muzikaal werk van artiesten uit Vlaanderen, dus Vlaamse muziekproducten.

Uit alle vorige discussies bleek dat een duidelijke definitie van het onderwerp noodzakelijk was. Alle geraadpleegde partijen kunnen zich vinden in deze voorgestelde definitie : 'Een Vlaams muziekproduct is elke muzikale productie, ongeacht taal of genre, waarbij de creatieve inbreng van een Vlaming als uitvoerder, auteur, bewerker, producer of arrangeur, een bepalende rol speelt in het eindresultaat.'

Wie is dan een Vlaming ? Een Vlaming is een lid van de Vlaamse Gemeenschap of iemand die door langdurige en/of prominente activiteit binnen die gemeenschap algemeen als een feitelijk lid wordt beschouwd. De artistieke inbreng van deze Vlaming moet een duidelijk bepalend karakter hebben ten opzichte van het eindproduct.

Binnen deze definitie engageert de VRT-radio zich ervoor te zorgen dat van het totaal aantal muzieknummers dat op jaarbasis via al zijn netten wordt uitgezonden, er minstens 20 percent Vlaamse muziekproducten zijn. Dat betekent dus niet noodzakelijk 20 percent liedjes die in het Vlaams of het Nederlands gezongen zijn. Nogal wat populaire artiesten van bij ons produceren ook nummers in het Engels, het Frans, het Italiaans, het Spaans, het Swahili ... Ik denk aan de zeer mooie zangeres Khadja Nin. Het zijn vaak wereldproducten van bij ons die ons mee dragen. Ik sta daar zeer open en zeer positief tegenover, hoewel ik wel beseft dat voor de vox populi de term Vlaams een in het Vlaams gezongen liedje betekent.

Tweemaal per jaar zal de VRT-radio de gegevens meten en de resultaten van de telling rapporteren aan de vertegenwoordigers van de vier genoemde organisaties. Uiteraard blijft de VRT ook al zijn reeds bestaande activiteiten zoals evenementen, concerten, sponsoring, coproducties, opnamen, promotionele acties en dergelijke ten voordele van de Vlaamse artiesten voortzetten, hoewel die geen onderdeel zijn van het actieplan op zich. Indien er zich omstandigheden zouden voordoen waarin de

VRT het onmogelijk acht dit actieplan te blijven uitvoeren, zal de VRT zo nodig aanpassingen doorvoeren en hierover ook duidelijk communiceren. Ik neem aan dat er dan opnieuw overleg moet worden gepleegd met de verantwoordelijke organisaties.

Dit actieplan wordt formeel in de praktijk toegepast sinds november 2002 en kan rekenen op de steun van de radionetten en de geraadpleegde organisaties. De openbare omroep hoopt binnen zijn mogelijkheden met dit initiatief een positieve bijdrage te leveren voor de bloei en de overlevingskansen van onze eigen populaire muziekcultuur.

Wat de particuliere landelijke radio's betreft, bepalen de gecoördineerde mediadecreten dat de radio's in de programmaopbouw een Nederlandstalig muzikaanbod moeten garanderen. Het spreekt voor zich dat de omroepen die bepaling ruim wensen na te leven.

Q-Music deelt mij mee dat de omroep van bij de start het betere Nederlandstalige werk ondersteunt. Recent materiaal van Clouseau, Mama's Jasje, Peter Van Laet, Walter Grootaers, en anderen kwam sterk aan bod. Q-Music komt daarbij zijn engagement na om nieuwe, eigentijdse Nederlandstalige initiatieven te promoten. Naast zijn decretale opdracht inzake Nederlandstalig muzikaanbod heeft Q-Music van bij de start ten volle plaats gemaakt voor nieuwe anderstalige Vlaamse producties. Enkele voorbeelden hiervan zijn Sunday Blues, Jan Leyers, Isabelle Adam, Tom Van Landuyt, Jasper Steverlinck, Hooverphonic, Axelle Red en anderen.

Het bewijs dat Q-Music de Belgische muziekindustrie ondersteunt, wordt geïllustreerd door de cijfers. Het uitgezonden muziekvolume wordt voor 23,7 percent door Vlamingen ingevuld. Q-Music draait Vlaamse producties immers relatief meer dan de internationale producties. Bovendien is meer dan 50 percent van de gespeelde nummers van Europese oorsprong. Q-Music draait dus alles behalve 'Amerikaanse eenheidsworst'.

4FM beklemtoont dat de omroep van bij de start van zijn uitzendingen intensief aandacht besteedt aan de Nederlandstalige muziek in het algemeen en aan Vlaamse artiesten in het bijzonder. 2002 was op het vlak van Vlaamse muziek een opmerkelijk vruchtbaar jaar, met onder meer diverse uiterst populaire Eurosong-platen, evenwel veelal in het Engels.

Van Grembergen

4FM blijft er zorg voor dragen dat Nederlandstalige muziek en Vlaamse artiesten zoveel mogelijk aan bod komen in de programmering. Hoe dat in 2002 gebeurde, kan worden afgeleid uit het overzicht dat 4 FM mij bezorgde en dat ik u als bijlage kan bezorgen.

De voorzitter : De commissieleden hebben dat overzicht vorige week gekregen bij de bespreking met de commissarissen van het commissariaat.

Minister Paul Van Grembergen : Dat is dan in orde. Tot zover een aantal algemene bedenkingen en gegevens van die Vlaamse omroepen.

Vorige week is in deze commissie de werking van Q-music en 4FM besproken, naar aanleiding van de verslaggeving van het Vlaams Commissariaat voor de Media. Het commissariaat bracht een positioneel advies uit over de werking. Zowel het commissariaat als een aantal leden van de commissie hadden evenwel een aantal vragen en bedenkingen bij het muzikaanbod op beide omroepen. In deze context kan ook worden verwezen naar de hoorzitting, toen ook bleek dat niet iedereen overtuigd is van het nut van quota. Er is immers ook nog de aanbodzijde en daarom kan niet altijd een vergelijking worden gemaakt met de toestand in Wallonië of Frankrijk. De markt en het aanbod zijn daar anders, zoals ook tijdens de hoorzitting werd gezegd.

U vroeg ook of er bij de federale regering wordt aangedrongen op een verlaging van de BTW-aanslagvoet voor bespeelde CD's. Ik heb hiertoe persoonlijk nog geen initiatief genomen maar de Vlaamse regering is wel overtuigd van de noodzaak ervan. Er wordt dan ook gepoogd om samen met de Franse Gemeenschap een gezamenlijk initiatief te nemen, zodat we een grotere impact hebben op de federale regering.

De voorzitter : De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx : Bedankt voor uw antwoord, mijnheer de minister. Ik wil toch nog enkele dingen verduidelijken. Ik heb nooit ontkend dat er in Vlaanderen zeer veel muziek wordt gespeeld. Zowel jongeren als ouderen zijn zeer actief bezig met muziek. De situatie is echter een beetje vergelijkbaar met die in het voetbal : er wordt heel veel gevoetbald, maar het is heel moeilijk om in eerste klasse in de eerste ploeg te raken. De basis is zeer groot, de voet van de piramide is zeer breed, maar

het wordt steeds moeilijker om door te stoten naar de top.

Wij zijn verheugd over het actieplan van de VRT-radio, dat echt wel een stap in de goede richting is. Er zit daar echter toch ook nog een addertje onder het gras. De VRT zegt wel dat ze minstens 20 procent Vlaamse muziekproducten zal draaien, maar hoeveel nieuwe producten ? Daarover wordt eigenlijk niks gezegd. Ik kan best aannemen dat men dit voor een groot stuk kan opvullen met oudere nummers. Eigenlijk draait de kern van de zaak rond de nieuwe producties die moeten worden gepromoot. Ik heb de indruk dat de VRT zich wat dat betreft een beetje op afstand houdt en zich daartoe niet wil engageren.

Wat de goednieuwsshow van Q-Music en 4FM betreft, sta ik toch wel wat te kijken van de cijfers die u noemde. Ik heb de cijfers gebruikt die de Vereniging van Belgische Platenmaatschappijen heeft opgegeven, namelijk 10 procent voor Q-Music en 12 procent voor 4FM. De cijfers die hier naar voren worden gebracht, liggen echter een heel stuk hoger. Ik vind het eigenlijk wel eigenaardig dat er steeds wordt gediscussieerd over die cijfers. Ook op de hoorzitting was dat zo. Het is altijd een welles-nietesspelletje. Volgens mij kan het toch niet zo moeilijk zijn om dat op een redelijke en correcte manier te tellen.

Tot slot neem ik dan akte van uw voornemen om samen met de Franse Gemeenschap aan te dringen op die BTW-verlaging voor CD's. Dat zal alleszins een impact hebben. Ik hoop dat dit vrij snel zal kunnen verlopen.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heer Strackx en door mevrouw Hermans werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer André Van Nieuwkerke tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het monument 'In Memoriam Venster-Eddy van Vliet' in het beschermd dorpsgezicht van Watou

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Nieuwkerke tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het monument 'In Memoriam Venster-Eddy van Vliet' in het beschermd dorpsgezicht van Watou.

De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil het hebben over het In Memoriam Venster-Eddy van Vliet in Watou, waar de as van de dichter in kwestie werd uitgestrooid. Voor alle duidelijkheid wil ik toch wel aanvoeren dat ik een grote bewondering heb voor dichters en andere kunstenaars in deze hectische wereld. Ze zijn een verademing. Ik houd van hen. Ik trek dan ook jaarlijks naar Watou, voor de vliegmachines van Panamarenko, gedichten op daken, enzovoort. Dat zijn allemaal zaken waar ik me in kan vinden.

Een recente gebeurtenis doet me echter toch eventjes de wenkbrauwen fronsen. U weet dat Watou gelegen is in de Westhoek met haar prachtige open ruimte, uniek in Vlaanderen. Toen ik het In Memoriam Venster in Watou zag, in een schapenweide vlakbij een laan mooie knotwilgen, vond ik dat echter niet zo'n gelukkige inplanting. In feite verstoort het monument het waardevolle dorpsgezicht. Het vermindert in feite het landschap dat precies als muze dient voor de kunstenaars die naar Watou komen. Het kan ook worden beschouwd als een precedent. Als we een beetje verder nadenken over de toekomst, moeten we ons afvragen wat er gebeurt als dit landschap binnenkort tientallen kunstwerken herbergt. Dat boezemt me toch een beetje angst in.

Ik heb geen problemen met de asverstrooiing op zich, want as bevrucht ook de aarde. Ik denk echter dat kunstwerken ter nagedachtenis eerder thuishoren op begraafplaatsen, waar ze een toegevoegde waarde kunnen leveren. Begraafplaatsen zijn toch sites waar men nadenkt over de dingen des levens en over de dierbaren die ons hebben verlaten. Ter illustratie kan ik bijvoorbeeld de Brusselse dichter Mark Braet vermelden, die ligt begraven in een oud grafmonument in de lommer van Guido Ge-

zelle op het oude Brusselse kerkhof. Ik vind dat ook een mooie symboliek.

Op vrijdag 28 februari 2003 las ik in de krant dat ook Ruimtelijke Ordening bezwaren maakt tegen de inplanting van het monument in dit waardevol agrarisch gebied. Toch zou u, mijnheer de minister, er bij minister Van Mechelen op aandringen om het monument te laten waar het is. Hij zou er ook bij de provincie West-Vlaanderen op aandringen daar een positief advies over te geven.

Eddy Van Vliet heeft de mooie regel geschreven : 'Wij leefden op terrassen en in kamers zonder ramen die landschappen waren.' Hij haalde in feite inspiratie uit dat landschap.

Mijnheer de minister, wat zijn de argumenten voor uw positief advies ? Vindt u niet dat u hiermee schade toebrengt aan het landschap als muze voor kunstenaars, bezoekers en wandelaars ? Meent u niet dat ook de inplanting van kunstwerken in overeenstemming moet zijn met de voorschriften van ruimtelijke ordening ? Opent u hiermee niet de doos van Pandora ? Ik heb zonet geïllustreerd dat heel het veld vol kan komen te staan. Wat doet u dan met de huidige en oude dossiers tegen illegale bouwsels ? Ondermijnen uitzonderingen niet de regel ?

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, toen ik in de krant las dat de administratie Ruimtelijke Ordening bezwaren maakte, was mijn reactie geheel tegengesteld aan die van de heer Van Nieuwkerke. Hoewel in de ruimtelijke ordening regels moeten worden gerespecteerd, stoorde het statische van de visie die daaruit bleek, me erg.

Er zijn soms uitzonderingen. De bushokjes mogen ook, en die vind ik lang niet zo mooi als dat kunstwerk. Er moet uiteraard een afweging gebeuren van het kunstwerk dat men wil plaatsen, en het landschap waarin het zou komen. Ze mogen niet onverzoenbaar zijn met elkaar. Het landschap mag niet verstoord worden.

Dat is echter nog iets anders dan dit hier. Watou is iets meer geworden dan alleen een dorp, het is het dichtersdorp bij uitstek. Ik heb het alleen in die context leren kennen, als jaarlijks bezoeker van de Poëziezomer, waarin poëzie en beeldende kunst met elkaar worden geïntegreerd. De regels hoeven niet zo statisch te worden opgevat. Ik vond het wat

Van Hecke

kortzichtig. Waarom wordt er geen verantwoording gegeven van de gemaakte afweging ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, eigenlijk heb ik het hier moeilijk mee. Ik heb het weliswaar niet moeilijk met de beslissing die ik heb genomen, maar de principiële vragen van de heer Van Nieuwkerke zijn begrijpelijk. Sommige burgers zullen reageren dat zoiets weeral kan, terwijl hun tuinhuisje of zo niet kon. Ik heb daar begrip voor, maar toch heb ik gekozen voor een andere benadering.

In oktober 2002 overleed de dichter Eddy Van Vliet. Mijnheer Van Nieuwkerke, uit uw vraag blijkt wel dat u van dichters houdt, en van Eddy Van Vliet in het bijzonder. Soms moeten we aan de dichters, die we profeten en zieners noemen, een voordeel gunnen. Het was Van Vliets laatste wilsbeschikking dat zijn as zou worden uitgestrooid op de weiden van Watou. Hij had daar zelf ook een gedicht over geschreven, waarin hij het had over een venster.

Op initiatief van de heer Mandelinck, een vriend van de dichter en de organisator van de Poëziezomer in Watou, werd op die plaats een grafmonument opgericht, het zogenaamde In Memoriam Venster. De heer Mandelinck diende daarvoor een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning in, maar wachtte niet op de aflevering van de vergunning om over te gaan tot de oprichting van het monument – typisch Vlaams.

Daar het herdenkingsmonument is gelegen binnen de grenzen van het sinds 1985 beschermde dorpsgezicht van Watou, wat de regelgeving nog strakker zou moeten maken, moest bij de aflevering van de bouwvergunning ook een bindend advies worden gevraagd aan de afdeling Monumenten en Landschappen. Die bracht op 18 november 2002 een gunstig advies uit op basis van de beoordeling dat het modernistisch monument, ontworpen door de verdienstelijke architect Stéphane Beel, door zijn sobere vormgeving geen negatieve impact heeft op het beschermd dorpsgezicht.

Ik onderschrijf de visie van de afdeling Monumenten en Landschappen. Naar mijn aanvoelen wordt met dit monument absoluut geen schade toegebracht aan het landschap. Ik ben van oordeel dat Stéphane Beel op een treffende manier het gedicht

‘Dood, heb geen angst’ van Eddy Van Vliet gevisualiseerd heeft onder de vorm van het In Memoriam Venster, een zwarte kader in beton, die als een soort rouwband een venster omvat, met daarop het bewuste gedicht. Ik sta met deze appreciatie trouwens niet alleen : ook het stadsbestuur van Poperinge erkent de toegevoegde waarde van dit monument en bracht een gunstig advies uit.

De beoordeling of deze inplanting in regel is met de voorschriften van goede ruimtelijke ordening, valt niet onder mijn bevoegdheid. Als Vlaams minister van Cultuur heb ik de inschatting gemaakt dat dit een werk van algemeen belang is. Als ik dat doe, dan kan ik formele goedkeuring geven om het monument te laten staan. Dat was dan ook mijn beslissing.

Intussen is het stedenbouwkundig dossier in Brugge afgehandeld. De formele mededeling van de beslissing laat ik over aan de betrokken dienst zelf.

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw duidelijk antwoord. Dit is echter een gemiste kans. Het In Memoriam Venster zelf is voor mij geen probleem. Het venster had echter moeten uitkijken over het landschap, maar het staat er nu in. Over die inplanting is gediscussieerd. Er was eerst sprake van om het langs de laan met knotwilgen te plaatsen. Het monument zou dan op een grasberm staan en uitsteken boven de prikkeldraad, en zo het hele landschap inkaderen. Er is voldoende ruimte zodat het werk niet in het landschap zelf moest staan. Ik heb problemen met de inplanting in de schapenweide. Het staat weliswaar op de rand, maar toch stoort het me. Het is een precedent.

Dit is een gemiste kans. Ik dring aan om in samenspraak met Monumenten en Landschappen en Ruimtelijke Ordening naar een oplossing te zoeken.

Minister Paul Van Grembergen : De wereldberoemde Vlaamse Franstalige dichter van 'l Escaut ligt in Sint-Amands aan de Schelde begraven. Dat is een bedevaartsoord voor literatoren geworden. Ondertussen eten ze er paling, maar het een sluit het ander niet uit. Ik begrijp u, maar het was goed dat ik dit heb geformaliseerd. De bedoeling is niet om een soort dichterlijke vrijheid te creëren waarbij alle dichters hun assen kunnen strooien over 's Herens winden en landen. Ik denk ook niet dat die vrees gegrond is. Ik heb hiermee geen voorbeeld

Van Grembergen

willen stellen over hoe de regels in de toekomst moeten worden ontweken.

De heer André Van Nieuwerkerke : Ook dichters hebben een voorbeeldfunctie. Ze moeten respect tonen voor de unieke stukken open ruimte in Vlaanderen. Ik weet niet of hij zelf de plaats had gekozen, maar het is een gemiste kans. Ik herhaal dat ik er geen problemen mee heb dat er kunstwerken worden gemaakt ter herinnering van overleden dichters, maar ze moeten op de juiste plaats worden ingeplant.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de gevolgen van het decreet inzake lokaal cultuurbeleid van 13 juli 2001 voor het gemeentelijk bibliotheekbeleid

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Van Hecke tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de gevolgen van het decreet inzake lokaal cultuurbeleid van 13 juli 2001 voor het gemeentelijk bibliotheekbeleid.

Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, al meermaals stelden we u vragen over de problemen waarmee gemeenten werden geconfronteerd bij de uitvoering van het decreet lokaal cultuurbeleid dat ruim een jaar geleden in werking trad. We hebben afgesproken om de evaluatie over het hele decreet nog wat uit te stellen, maar ik maak een uitzondering voor het verplichte bibliotheekdeel.

Vorige maand maakte de VVBAD, de belangenbehartiger van de bibliothecarissen, een eerste balans op van het gemeentelijk bibliotheekbeleid. In de loop van de maand januari hield ze hiertoe een zeer uitgebreide enquête bij alle Vlaamse openbare bibliotheken. Er waren verontrustende berichten opgedoken over ernstige bezuinigingen op de post 'openbare bibliotheken' van de gemeentebe-

grotingen. Met de enquête wou de VVBAD niet enkel de ernst van de situatie inschatten, maar tevens een stand van zaken opmaken na een jaar nieuw decreet. Er werd gekozen voor een enquête via internet. Er namen 221 bibliotheken van de 308, of 72 percent deel aan de enquête. Dit bewijst dat het onderwerp leeft.

Ik wil even de resultaten overlopen. Slechts honderd gemeenten gaven antwoord op de eerste vraag : 'Verliep de discussie over het opstellen van de bibliotheekbegroting 2003 moeilijker dan voor de begroting 2002 ?' Bij 77 percent blijkt dat inderdaad het geval te zijn. Voor 117 bibliothecarissen is dat onbekend en vier gaven geen antwoord. Het hoge aantal antwoorden 'onbekend' valt trouwens ook op bij de volgende vragen. Wellicht heeft dat te maken met het vroege tijdstip van enquêteren. In verschillende gemeenten was de begroting op dat ogenblik ook nog niet goedgekeurd. Het kan ook te wijten zijn aan het ontbreken van harde feiten om meningen te staven.

Dat vooral de slechtere financiële situatie van de gemeente de discussie bemoeilijkte, is geen echte verrassing. Ook het wegvallen van de provinciale subsidie werd 64 maal aangevinkt. Verrassend is dat het wegvallen van de normen uit het oude bibliotheekdecreet van 1978 slechts 36 maal werd aangeduid. De verplichting om het personeel hoger in te schalen bemoeilijkte de discussie nog amper, althans voorlopig.

81 bibliotheken werden verplicht om bij het opstellen van de begroting rekening te houden met opgelegde besparingen. Als er bespaard moest worden, was het ook ernst : in tien gemeenten met meer dan 10 percent, in zestien tussen 7,5 en 10 percent, in twaalf tussen 7,5 en 5 percent, in dertien tussen 5 en 2,5 percent en in dertig gemeenten minder dan 2,5 percent. Ook als er niet bespaard moest worden, waren er aanzienlijke verschuivingen binnen de budgetten : de af- of toename van aankoop van collecties, informaticamateriaal, meubilair en kosten voor beroepsopleiding. Uit de resultaten blijkt dat de besparingen minder bij de aankoop van collecties gebeuren, maar veeleer bij informatica en meubilair. Hierbij moet worden opgemerkt dat in steeds meer gemeenten aankopen en bijbehorende budgetten worden gecentraliseerd. Uit de enquête kan evenwel niet worden afgeleid of de budgettaire verschuiving ook hierdoor wordt veroorzaakt.

Anderzijds vertonen bepaalde uitgaven een cyclische evolutie. Dit blijkt uit de uitgaven 1998, 1999 en 2000, gebaseerd op gegevens van de administratie Binnenlandse Aangelegenheden. De evolutie

Van Hecke

van het personeelsbestand valt vrij positief uit. In aantal uren, zowel statutaire als contractuele, was dit op 1 januari 2003 in vergelijking met 1 januari 2002 gelijk gebleven in 62 percent van de bibliotheken, in 10 percent was dat afgenomen en bij 28 percent gestegen.

De toekomst ziet er echter minder rooskleurig uit. In één gemeente op drie wordt bibliotheekpersoneel bij uitdiensttreding niet vervangen. In 42 percent van de gevallen is er geen vervanging bij loopbaanonderbreking en in 67 percent bij ziekte. In 53 percent van de gevallen worden zwangerschapsverloven niet ingevuld voor statutair personeel en in 65 percent voor contractuelen.

Eén op twee gemeenten heeft het voornemen om in 2003 stappen te zetten om de helft van de bibliotheekfuncties in niveau A of B te honoreren. In enkele bibliotheken is dat al gebeurd. Dit kan door zowel het bestaande aantal personeelsuren te herverdelen als door het aantal uren in 2003 uit te breiden. Acht op de tien bibliotheken formuleren in hun beleids- of actieplan nieuwe voornemens, maar slechts in 65 percent van de gemeenten wordt in de bibliotheekbegroting 2003 in de nodige middelen voorzien om die te realiseren.

We kunnen dus op basis van deze VVBAD-enquête stellen dat in 37 percent van de gemeenten wordt bespaard op de bibliotheek. Hieruit blijkt dat het nieuwe decreet geen nieuwe impuls pro openbaarbibliotheekwerk heeft veroorzaakt. Als er bezuinigd wordt, dan is het ook drastisch. Voorlopig worden de aankopen van collecties nog ontzien. Het aantal bibliotheken dat meldt dat personeel bij uitdiensttreding, loopbaanonderbreking, ziekte of zwangerschap niet wordt vervangen, is verontrustend hoog. Dat zal ongetwijfeld, naast het ontbreken van de nodige financiële middelen, een domper zetten op de uitwerking van de beleidsplannen. Wat de bijkomende impact zal zijn van het afnemen van de subsidie van 0,6 euro per inwoner voor streekgerichte samenwerking, is een bijkomende grote onbekende.

Dat de kwantitatieve normering voor bibliotheken grotendeels werd losgelaten, is op zich geen probleem. Toch was die normering niet noodzakelijk slecht omwille van de kwaliteitsgarantie. In dit verband zal het nuttig zijn om jaarlijks te evalueren of bijvoorbeeld het schrappen van de voorwaarden in verband met de uitbouw van de collectie niet tot een vershraling van het bibliotheekaanbod zal leiden.

Mijnheer de minister, zijn deze eerste resultaten niet strijdig met de initiële doelstellingen van dit decreet ? Welke maatregelen zult u nemen om de kwaliteit van de gemeentelijke openbare bibliotheken en dus de dienstverlening te vrijwaren ? Wat is de timing voor het afronden van de werkgroep die de standaarden moet bepalen voor de werking van een openbare bibliotheek die een kwaliteitsvolle dienstverlening garandeert, alsook een prestatie-meetsysteem moet ontwikkelen voor de evaluatie van het beleidsplan ? Wordt de belangenbehartiger VVBAD hierbij betrokken ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zou de enquête die de Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek-, Archief- en Documentatiewezen opzette, niet durven bestempelen als een eerste balans van het gemeentelijk bibliotheekbeleid in het kader van het decreet lokaal cultuurbeleid. Daarvoor is de opzet te beperkt.

De VVBAD geeft in het door u uitgebreid geciteerde artikel zelf aan dat er bijvoorbeeld amper controle is op wie de enquête invulde. Bovendien moet de stelling dat in 37 percent van de gemeenten wordt bespaard, alleen al op basis van de enquête worden gerelativeerd. Het gaat hier immers om 37 percent van de respondenten, of 81 bibliotheken, die aangeven dat hen werd gevraagd om bij het opstellen van de begroting rekening te houden met opgelegde besparingen. Het beeld is bovendien beperkt aangezien bijvoorbeeld de evolutie van de buitengewone begroting niet werd onderzocht.

Mevrouw Van Hecke, u citeerde niet de zin dat de percentages in dit artikel enkel rekening houden met de ja- en neen-antwoorden. U kent wellicht ook de wijze statisticus die zei dat de rivier gemiddeld één meter diep was en verdronk. Daarmee wil ik uw opmerkingen niet ridiculiseren. We moeten luisterbereid blijven, maar daarom moeten we niet meteen tot een conclusie komen.

De resultaten van de enquête lijken me niet direct alarmerend. De budgetten voor collecties blijven bijvoorbeeld grotendeels gevrijwaard en gaan er dikwijls nog op vooruit. De VVBAD zegt dat met de besparingen op meubilair en informaticamateriaal omzichtig moet worden omgesprongen, aangezien er nog andere mechanismen spelen, zoals de toenemende centralisatie van dit soort aankopen, het feit dat net deze uitgaven forse cyclische bewe-

Van Grembergen

gingen kennen, enzovoort. Deze enquête brengt de buitengewone begroting niet in beeld.

Dit betekent niet dat ik de signalen wil wegwimpelen. Ik kan niet doof zijn voor wat u zegt, mevrouw Van Hecke. Ik weet vanuit mijn andere bevoegdheden dat heel wat gemeenten het vandaag niet gemakkelijk hebben. Voorgestelde besparingen moeten dus zeker worden bekeken in het kader van de globale financiële toestand van de gemeenten.

Stellen dat het decreet lokaal cultuurbeleid zorgt voor een besparing in de bibliotheken is een conclusie die we zeker nog niet trekken. Bovendien wil ik erop wijzen dat het bibliotheekbudget van de Vlaamse Gemeenschap in 2001, het jaar voor de inwerkingtreding van het decreet lokaal cultuurbeleid, ongeveer 46,5 miljoen euro bedroeg, terwijl er momenteel ongeveer 56 miljoen euro in de begroting is ingeschreven. Mijns inziens vormt alleen een vergelijking over enkele jaren een zinvolle vergelijkingsbasis. Tot nu toe kunnen we alleen maar vaststellen dat de uitgaven voor de bibliotheken jaar na jaar zijn blijven toenemen. Uiteraard is het mijn bedoeling dit verder op te volgen. De bevoegde administratie brengt de uitgaven gedetailleerd in kaart zodat toekomstige ontwikkelingen zeker niet uit het oog zullen worden verloren.

De ontwikkeling van aangepaste standaarden en indicatoren is een langzaam proces dat verder moet worden onderbouwd. De opgedane ervaring met de eerste beleidsplannen leert dat er zeker nood is aan begeleiding. Ik kijk alleszins uit naar de resultaten van die ontwikkeling, zonder er op dit moment een strikte timing aan te willen verbinden. Degelijkheid en draagvlak primeren. De steunpunten VCOB en Cultuur Lokaal werken dit in samenspraak met de administratie verder uit. Natuurlijk zullen hier tijdens het proces ook andere actoren bij worden betrokken, zodat maximaal rekening kan worden gehouden met kennis over en ervaringen uit binnen- en buitenland.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de minister, ik wil u uitdrukkelijk bedanken voor het juist interpreteren van mijn interpellatie. Het was niet mijn bedoeling om een balans op te maken.

Ik heb de plicht om de aandacht te vestigen op een dergelijke enquête. Dat moet op de voet worden gevolgd. Als dat pas over drie jaar gebeurt, dan kan

het te laat zijn om bij te sturen. Het bibliotheekwezen was het meest stabiel in de regelgeving van dat decreet. Het bibliotheekdecreet behoudt zijn verantwoordelijkheid voor de gemeenten, de Vlaamse overheid en de provincie, maar kreeg een nieuwe manier van financieren. Die nieuwe manier mag zeker niet tot gevolg hebben dat de hoge kwaliteit die het bibliotheekwezen in Vlaanderen op het gemeentelijk niveau had bereikt, teloor zou gaan.

Mijnheer de minister, dit was de enige reden voor mijn interpellatie. Ik zal geen motie aankondigen, ik heb alleen een signaal willen sturen. Ik hoop dat u het hebt opgevangen en dat u het met zorg behandelt.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, ik vind dit een schitterend voorbeeld van parlementaire opvolging en controle op de decreten en regelgeving die we hebben goedgekeurd.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het aanbieden van een VIP-pas voor het educatief en agogisch personeel in de cultuursector

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Hecke tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het aanbieden van een VIP-pas voor het educatief en agogisch personeel in de cultuursector.

Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u weet dat de minister van Onderwijs vorig jaar de zogenaamde lerarenkaart heeft ingevoerd. Die kaart geeft leerkrachten en hun leerlingen de mogelijkheid om op heel wat plaatsen, zoals musea, cultuurcentra en theaters, de educatieve mogelijkheden van het cultureel aanbod te verkennen. Ze kunnen daarmee gratis of aan sterk verminderde toegangsprijzen try-outs en premières bijwonen. Er zijn ook winkels die op basis van die kaart kortingen geven op boeken en computermateriaal. De kaart biedt ook extra kortingen op abonnementen op kranten en tijdschriften.

Van Hecke

De visie achter de VIP-pas is dat de leerkrachten moeten worden ondersteund in hun kunsteducatieve opdracht. Die opdracht bestaat erin dat ze de leerlingen moeten helpen de weg te vinden naar culturele projecten.

Die visie kan ook worden toegepast op het educatief en agogisch personeel in de cultuursector. Dat personeel heeft immers een vergelijkbare educatieve opdracht. Mensen zoals cultuurfunctionarissen, stafmedewerkers, bibliothecarissen en educatieve medewerkers van allerlei sociaal-culturele organisaties verlagen immers ook vaak de cultuurdrempel voor kwetsbare doelgroepen.

De VIP-pas voor leerkrachten was volgens mij een gezamenlijk initiatief van de minister van Onderwijs en de minister van Cultuur naar aanleiding van het protocol Onderwijs-Cultuur. Levert het departement Cultuur ook financiële inspanningen met betrekking tot die VIP-pas? Wat zijn de doelstellingen van het initiatief? Zal de effectiviteit van de VIP-pas ook worden gemeten? Indien zou blijken dat de VIP-pas geen invloed heeft op de algemene cultuurparticipatie, moeten we het initiatief toch in vraag stellen. Bestaat de mogelijkheid dat de VIP-pas ook aan andere doelgroepen wordt gegeven?

De voorzitter : De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Dany Vandenbossche : Kan er geen algemene kaart worden ingevoerd? Dat zou heel wat problemen oplossen.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, het initiatief van de VIP-pas is genomen door de minister van Onderwijs. Er is geen overleg over gepleegd. Het initiatief is niet reeks uit het protocol Onderwijs-Cultuur voortgevloeid, maar past wel in de filosofie ervan.

Het departement Cultuur levert geen financiële bijdrage aan de VIP-pas. Uw vragen in dat verband stelt u dus best aan minister Vanderpoorten.

Het initiatief van de minister van Onderwijs is erop gericht om een hele groep van potentiële cultuurparticipanten op een vlottere manier ook effectief aan het cultuurleven te laten deelnemen. Ik ga ervan uit dat u het met mij eens bent dat het zeer

belangrijk is om kinderen en jongeren vanaf een vroege leeftijd op een plezierige en goed onderbouwde manier met kunst en cultuur te laten kennismaken. Een belangrijke schakel in dit proces is de leerkracht.

De leerkracht heeft een multiplicatorfunctie. Als kunst en cultuur voor een leerkracht relatief onontgonnen terreinen zijn, is de kans dat hij of zij de leerlingen nieuwsgierigheid naar en enthousiasme voor kunst en cultuur bijbrengt zeer klein. De VIP-pas voor leerkrachten is erop gericht om al zeker voor hen een aantal drempels in verband met cultuurparticipatie te verkleinen. De financiële drempel wordt kleiner en daardoor zullen ze misschien wat meer van het aanbod trachten mee te pikken. De bedoeling is uiteindelijk dat leerkrachten op die manier meer cultuurbewustzijn in het onderwijs brengen.

Ik begrijp dat het ook voor heel wat andere mensen in onze samenleving heel interessant zou zijn om goedkoper of zelfs gratis aan het cultuurleven te kunnen participeren. Eigenlijk zou iedere inwoner van Vlaanderen nauwelijks of geen drempels mogen ondervinden om aan het cultuurleven te participeren. U begrijp wellicht dat het onmogelijk is om iedereen een VIP-pas te geven.

Ik ben ervan overtuigd dat mensen die actief zijn in de culturele sector, minder stimuli nodig hebben om aan cultuur te participeren. Bij hen zijn de zin, de interesse en de nieuwsgierigheid vaak reeds aanwezig. Bovendien worden er in de culturele sector vaak informele afspraken gemaakt waardoor culturele agogen, programmatoren, directeurs van kunstencentra en dergelijke gratis of tegen gunstarieven naar voorstellingen, tentoonstellingen, concerten of andere cultuurevenementen kunnen gaan. Dit is een relevante en gangbare praktijk die volgens mij niet moet worden geformaliseerd.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Vermits het initiatief past in de filosofie van het protocol Onderwijs-Cultuur denk ik dat het niet onbelangrijk is om na te gaan of de doelstellingen worden bereikt.

Toen ik in het middelbaar onderwijs zat, waren er heel wat leerkrachten die veel interesse hadden voor cultuur. Buiten de uren zorgden leerkrachten voor de begeleiding van studenten die naar cultuurevenementen gingen. Ik was dus bevoorrecht.

Van Hecke

Ik vraag me af of de VIP-kaart tot gevolg zal hebben dat leerkrachten die niet in cultuur geïnteresseerd zijn, studenten kunnen motiveren om aan cultuur te doen. De noodzaak van de meting van de effectiviteit is heel belangrijk als men iets dergelijks voorstelt. Ik hoop dat het dat resultaat mag bereiken.

Ik heb begrip voor het antwoord van de minister op het tweede deel van mijn vraag.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dany Vandenbossche tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het statuut, de middelen en de profilering van een aantal Vlaamse musea

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vandenbossche tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het statuut, de middelen en de profilering van een aantal Vlaamse musea.

De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Dany Vandenbossche : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in deze tijd lijkt geen enkel bedrijf, instelling of staatstructuur nog voorbestemd om voor altijd onveranderlijk te zijn. Taken worden herdacht en er komen grote fusies en splitsingen. Men stelt zich de vraag hoe een bepaalde entiteit kan evolueren. Dit gebeurt ook bij de musea, waar men denkt over een taakverdeling, een synergie en zelfs over een collectieher-schikking. Hierbij sluit de fameuze koepel aan die als project is ontwikkeld.

In het buitenland kennen we de klassieke voorbeelden van samenwerkingen tussen en splitsingen van musea. Het meest bekende voorbeeld is ongetwijfeld het Musée d'Orsay in Parijs, ontstaan uit een herschikking van de Parijse nationale collecties. Een recenter voorbeeld is de splitsing van de Tate Gallery in Londen in een museum voor moderne kunst en een museum voor Britse kunst. Een gedeelte van de schilderijencollectie van het Victo-

ria and Albert Museum is bij deze herschikking naar de Tate overgaan.

De termen 'collectie Nederland' en 'collectie Vlaanderen' worden vandaag regelmatig gehanteerd, in Nederland, meer dan in Vlaanderen. Maastricht heeft bijvoorbeeld een collectieonderdeel van het Rijksmuseum Amsterdam in langdurig bruikleen.

In Vlaanderen zijn er drie belangrijke musea voor oude en moderne kunst – ik heb het dus niet over de hedendaagse kunst – namelijk het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen, het Museum voor Schone Kunsten Gent en het Groeningemuseum in Brugge. Dat laatste museum is beperkt tot nationale kunst. Het is klein maar uiterst gespecialiseerd, en daardoor duidelijk geprofileerd, ook in het internationaal museumlandschap. Het heeft daardoor heel wat uitstraling.

Anders is het gesteld met de twee andere musea. Het Antwerpse museum heeft een buitengewoon belangrijke verzameling van oude kunst. De afdeling moderne kunst loopt tot de hedendaagse kunst. Ze is zeer uitgebreid, maar inhoudelijk beperkt door het ontbreken van wat conservatoren 'buitenlandse referenties' noemen. Op het vlak van de oude kunst geniet het KMSKA een verdiende faam met zijn collectie, maar het maakt weinig indruk met zijn collectie-ontsluiting of wetenschappelijk onderzoek. Op het vlak van werken uit de negentiende en twintigste eeuw speelt het KMSKA geen rol van betekenis.

Het Gentse museum krijgt meer aandacht door zijn tentoonstellingen dan door zijn collectie. Deze collectie is te weinig geprofileerd en bevat te weinig topwerken om een grote uitstraling te kennen. De afdeling negentiende en twintigste eeuw is internationaler dan in Antwerpen, maar ze blijft nog te beperkt in omvang.

Een eerste vaststelling is dat specialisatie wenselijk is. Ofwel moeten musea uitzonderlijk rijk zijn, ofwel moeten ze gespecialiseerd zijn. De nationale musea van de grote centra genieten een vanzelfsprekende belangstelling bij het publiek. Ze bereiken hun uitstraling vaak moeiteloos. Ik verwijs hierbij naar de grote musea van Parijs, Londen, München, Wenen en Berlijn, en in zekere zin ook Brussel. De enige andere musea met internationale uitstraling zijn de gespecialiseerde en duidelijk geprofileerde musea. Het Musée d'Orsay in Parijs, het Rijksmuseum in Amsterdam en het Stedelijk Museum Amsterdam zijn zeer sterk gespecialiseerd en toch zeer sterk geprofileerd. Andere musea be-

Vandenbossche

lichten een belangrijke figuur uit de kunstgeschiedenis zoals het Musée Picasso en het Musée Rodin in Parijs of het Van Gogh Museum te Amsterdam.

In Vlaanderen ontbreken centra waar het uitzonderlijk kunsthistorisch verleden grondig wordt ontsloten naar het Vlaamse en het internationale publiek. De Westerse kunst van de negentiende en twintigste eeuw wordt internationaal systematisch bestudeerd in belangrijke tentoonstellingen. Deze tentoonstellingen vinden dicht bij ons plaats, namelijk in Nederland, Duitsland, Engeland en Frankrijk. De mensen verplaatsen zich daar ook voor.

In Vlaanderen beschikken we op dit ogenblik niet over dergelijke centra. Dit moeten we in alle bescheidenheid durven zeggen. Af en toe is er eens een piek bij een tentoonstelling, maar de dagelijkse aantrekkingskracht van die musea, internationaal gezien, is er niet.

Ik verwijs naar een vroegere beslissing met betrekking tot de aanstelling van een algemeen directeur in het KMSKA. Daar is trouwens de conservator van het museum van Gent ooit even geland. Men vond toen dat er een doorgedreven specialisatie van de grotere musea moest komen. De toenmalige minister zei toen dat er een taakverdeling moest komen tussen de verschillende musea, namelijk Antwerpen met de zestiende tot achttiende eeuw, Brugge met de middeleeuwen en Gent met de negentiende en twintigste eeuw.

Het KMSKA heeft het potentieel om internationaal een toonaangevend museum van de oude Vlaamse kunst te worden, met daarbij een studiecentrum. Het Museum voor Schone Kunsten van Gent zou zich in de negentiende en twintigste eeuw moeten specialiseren. Het huidige KMSKA kampt nu reeds met plaatstekort. Wil men de moderne afdeling van het KMSKA uitbouwen, dan moet het museum uitgebreid worden.

Het Gentse museum zou zich in die veronderstelling ook kunnen specialiseren in een Vlaamse collectie van de negentiende en twintigste eeuw. Mijn zorg is eigenlijk dat de beide musea zich op een smaller actieterrein moeten toeleggen en zich zo beter kunnen profileren. Beide musea zouden een internationaal centrum kunnen worden, het ene voor de studie van de oude Vlaamse kunst en het andere voor de negentiende en twintigste eeuw. Dat zou mogelijkheden scheppen inzake presentatie en wat de aantrekkingskracht van de beide musea betreft. Ik weet dat dit een ideale situatie is.

Brugge voldoet perfect aan die specialisatie en voldoet heel erg wat internationale uitstraling betreft. Internationaal kent iedereen de Vlaamse Primitieven en weet iedereen dat ze in het Groeningemuseum hangen.

Ik pleit voor een taakverdeling tussen de beide musea. Dan heb ik het niet over hedendaagse kunst. Daar valt ook veel over te zeggen, maar dat ga ik nu niet doen. Die taakverdeling veronderstelt echter een verregaande synergie tussen Antwerpen en Gent, in het verlengde van de koepel. Dat begint dan bij de profilering van de beide collecties, die dan door een gezamenlijke werkgroep kan worden bestudeerd en uitgewerkt. Ook het beleid van de beide instellingen zou in overleg kunnen gebeuren.

Ik wil iedereen meteen geruststellen, want ik weet dat dergelijke vragen onrust veroorzaken. Het is uiteraard de bedoeling dat er personeelsmobiliteit mogelijk is, maar voorlopig zou iedereen op zijn stoel mogen blijven zitten. Mijn zorg is de uitbouw van twee gelijkwaardige musea, waarbij het ene gespecialiseerd is in oude kunst, en het andere in moderne kunst. Dan moet men ook eens nadenken over de middelen waarover de beide musea beschikken. Ik houd hier absoluut geen klaagzang over het Museum voor Schone Kunsten Gent. Ik bekijk dit vanuit een heel rationele invalshoek, in samenspraak overigens met de conservator van het voornoemde museum.

Ik geef enkele voorbeelden. Het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen heeft een budget voor aankoop en restauratie van ongeveer 13 miljoen frank, terwijl het budget voor het Gentse museum 2,6 miljoen frank is. Ook qua personeelsbezetting geef ik een illustratief voorbeeld. Het Antwerpse museum beschikt over ongeveer 65 personen, het Gentse heeft een kader van ongeveer 26 personen. De erkenning van het Museum voor Schone Kunsten Gent als landelijk museum heeft ervoor gezorgd dat er iets aan die wanverhouding is gebeurd, maar – en met alle respect voor het museumdecreet – de kloof is daarmee niet overbrugd. Wel is er een stap gezet naar meer middelen voor dat museum.

De koepel is voor mij maar een eerste stap in de samenwerking. Die koepel moet aanleiding geven tot verdere evoluties bij deze musea. Ofwel wordt het Museum voor Schone Kunsten Gent een museum van de Vlaamse Gemeenschap, ofwel wordt het een museum voor schone kunsten met een gemengd statuut, ofwel blijft het stedelijk en krijgt het een specifieke opdracht binnen de Vlaamse

Vandenbossche

Gemeenschap. Dan verwijs ik naar die specialisatie, met alle problemen die dit met zich kan meebrengen. Ik weet natuurlijk ook wel dat men in discussies zal verzeilen over de vraag wie eigenaar is over de collecties. Dit kan worden opgelost door bruikleen, zonder dat eigendomsoverdracht noodzakelijk is.

Ik weet dat het een vrij pessimistisch beeld is, maar zonder ingrijpende veranderingen is de toekomst voorspelbaar : geen van beide musea zal internationaal een grotere uitstraling of een grotere aantrekkingskracht verwerven als ze geen van beide gespecialiseerd zijn en als ze niet tot een uitwisseling van collecties komen. Ofwel bestendigen we dus het status quo, en dan weten we waarvoor we kiezen, namelijk landelijke musea met een beperkte internationale uitstraling, en dat alleen maar bij bepaalde tentoonstellingen, ofwel creëren we een nieuwe situatie, waarbij de beide musea heel sterk geprofileerd zijn om internationaal mee te doen met de specialisatiebeweging. Die is al bezig : het museum in Gent is al bezig met de negentiende en twintigste eeuw, terwijl het museum in Antwerpen sterk met de oude kunsten bezig is. Die keuze moeten we maken : ofwel laten we beide musea in een moeilijke situatie, waarbij het ene op termijn dan nog in financiële ademnood komt, ofwel komen er twee sterk geprofileerde en boeiende musea, zowel voor het Vlaamse als voor het internationale publiek.

Ik weet dat ik nu veel uitgebreider ben dan in de nota stond. Het was echter een klein vraagje met een grote inhoud. Ik sta volledig achter het initiatief van de gevormde koepel. Ik vind het een heel goed project, maar ik wil vragen of dit nog een verlengstuk krijgt. Moeten we niet naar dergelijke geprofileerde musea, ook overwegend dat afstanden momenteel niet echt belangrijk zijn ? Mensen verplaatsen zich immers heel gemakkelijk naar het buitenland, zeker voor tentoonstellingen. Een bewijs daarvan is de Margritte-tentoonstelling in Parijs, waarop u zelf aanwezig was, mijnheer de minister. Ook was er de tentoonstelling van een tijdje geleden in het museum van Valenciennes en waren er de tentoonstellingen in Le Grand Hornu. Er wordt wat afgereisd om een tentoonstelling bij te wonen.

Het zou dus voor beide musea voor Schone Kunsten een goede zaak zijn indien ze zich sterker zouden kunnen profileren en ze meer op hun collectie konden wegen.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, ik zal het korter houden vermits mijn deskundigheid op dit vlak niet zo ver reikt als die van collega Vandenbossche.

Bij de oprichting van de koepel, en ook naar aanleiding van de start van het museumdecreet, werden eigenlijk nogal wat schoten voor de boeg gegeven om in dat museumlandschap ook eens van gedachten te wisselen over de best mogelijke organisatie met de weinige middelen waarover men beschikt.

Ik heb het gevoel dat, omwille van het kerntaken-debat en alles wat in het begin van deze legislatuur terzake werd aangekondigd, heel wat van die zaken geen opvolging hebben gekregen.

De vraag van de heer Vandenbossche of, in welke richting en met welke hulp daaromtrent iets moet gebeuren, is terecht. Waarin zal het Vlaamse niveau voorzien om de mensen rond te tafel te krijgen, daarover te discussiëren en de mogelijkheden te bekijken ? Deze vraag is niet onbelangrijk.

Sta me toe mijn betoog af te sluiten met een kleine suggestie. Als de actoren rond de tafel zitten, zouden ze toch eens moeten zoeken naar meer wervende namen dan het KMSKA en nagaan op welke manier de musea zich opnieuw kunnen profileren.

De voorzitter : De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Dany Vandenbossche : Ik kan mevrouw Van Hecke enigszins volgen, maar wat musea voor schone kunsten betreft, gebruikt men meestal wel de naam 'museum voor schone kunsten'. Als voorbeeld geef ik het Musée des Beaux Arts in Valenciennes. Ik ben een fervent museumbezoeker en kan getuigen dat het Musée des Beaux Arts in Valenciennes een statisch en groot gebouw is, met weinig in. Toch wordt het druk bezocht omdat de Réseau des Musées de France aan al die provinciale musea stukken in bruikleen geeft en daardoor aan die musea de kans heeft om grote tentoonstellingen te organiseren.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, het toekomstbeeld dat door de

Van Grembergen

heer Vandenbossche wordt opgehangen, is mijns inziens noodzakelijk. Vlaanderen heeft er inderdaad alle belang bij om het patrimonium in de musea zinvoller te groeperen, en daarbij de landelijke en internationale profilering meer in termen van merchandising, aanbod en succes te bekijken. Ik ben daar vast van overtuigd. Als men dan het woord 'Vlaamse musea' in de mond neemt, denkt men daarbij net als aan het Louvre in Parijs of aan een ander prestigieus museum in Londen, Wenen, Bilbao of waar dan ook.

Dat toekomstbeeld is noodzakelijk, en daarom moet er ook werk van worden gemaakt. Tussen droom en daad zitten echter vele hindernissen. Het koepelaspect kan daarbij een eerste stapje zijn, een stapje dat wel zijn belang heeft in de psychologie en in het licht van de samenwerking tussen steden en verantwoordelijken om ooit te komen tot wat u als toekomstprofiel hebt geschetst.

Ik wil het in dit verband even hebben over het feit dat de door u vernoemde musea buiten hun typische invulling kunnen vallen. Ik verwijs bijvoorbeeld naar het Groeningemuseum met zijn middeleeuwse en primitieve collectie, naar het museum van Antwerpen met zijn zeventiende- en achttiende-eeuwse schilderkunst of naar het Gentse museum dat zich toespitst op de negentiende en twintigste eeuw. Dit gegeven is waar voor een zekere kern, maar niet volledig. Immers, Brugge heeft naast zijn primitieven nog tal van andere belangrijke schilders. In het KMSKA vinden we ook Ensor en Wouters. In het Groeningemuseum vinden we ook Khnopff en Broothaers. In het MSK van Gent vinden we Bosch en Van Dyck.

Toch begrijp ik u. Als men die musea op hun karakter en op de kleur van hun ogen zou typeren, dan zou blijken dat u het in grote lijnen bij het rechte eind hebt. Het is echter meer dan dat.

Het KMSKA is evenwel een dienst met afzonderlijk beheer vanuit het ministerie van Cultuur. Het MSK van Gent en het Groeningemuseum zijn stedelijke musea.

Ik weet dat in het kerntakendebat een principiële keuze is gemaakt, namelijk dat die landelijke musea een landelijke verantwoordelijkheid moeten opnemen, weliswaar met internationale uitstraling. Naar de conclusies dienaangaande en de uitvoering ervan is wel nog een lange weg af te leggen.

Ik weet dat sommige steden op een bepaald ogenblik dachten dat dit een patrimonium was dat ze dan, mits vergoeding en vermunting, konden inbrengen om hun stedelijke financiën voor een deel te saneren. U begrijpt dat dit voor ons als landelijke verantwoordelijken op geen enkele wijze mogelijk is. Volgens ons kan alleen het systeem van bruikleen en van collectiebeheer oplossingen bieden. We zullen nagaan welke afspraken er terzake mogelijk zijn.

Voor de uitbouw van de koepel werden reeds projectsubsidies toegekend. Er werd een coördinatiecel opgericht die gehuisvest is op de Bijloke. De drie kunsthistorische musea kwamen onlangs hun ambities voor de koepel uitgebreid toelichten. Het erfgoeddecreet, dat binnenkort voor principiële goedkeuring voorligt bij de regering, bepaalt expliciet en ik citeer : 'De Vlaamse regering kan, na advies van de bevoegde commissie, een jaarlijkse subsidie-enveloppe toekennen aan een thematisch structureel samenwerkingsverband van minimum drie erkende musea, dat over een gespecialiseerde relevante expertise beschikt, die bijdraagt tot de internationale positionering en profilering van de betrokken musea.' Zolang dit gedeelte van het erfgoeddecreet niet van kracht is, kan een beroep worden gedaan op ontwikkelingsgerichte projectsubsidies. Stap voor stap zullen we dus bekijken hoe we daar vooruitgang in kunnen boeken.

Ik besef wel zeer goed dat, om echt tot een toonaangevende koepel te komen, er enkele miljoenen euro extra nodig zullen zijn. Dit is een opdracht voor mij én voor mijn opvolgers. Ik hoop dat dit mee invulling zal krijgen in het komende regeerakkoord in 2004. In het buitenland puren de burgers hun nationale trots uit deze zaken. Ik bedoel dat dan niet in de enge zin, maar wel in de zin dat men zegt : 'Dit hebben wij aan de wereld te bieden.' Ook wij zullen dat pas op die manier kunnen als er gestructureerd afspraken worden gemaakt. Het mag natuurlijk niet alleen bij woorden blijven, er moeten ook middelen worden vrijgemaakt. Ik hoop dus dat mijn opvolgers ervoor zullen zorgen dat dit ook in een toekomstig Vlaams regeerakkoord wordt opgenomen.

Idealiter zouden de drie partners in de koepel gelijkwaardig moeten zijn. Een echt goede discussie is immers pas mogelijk als men als gelijke partners aan tafel zit. U beseft echter wel dat ook dit niet voor de hand ligt. Het KMSKA is een DAB- dienst met afzonderlijk beheer – en een wetenschappelijke instelling van de Vlaamse Gemeenschap, waarvan het statuut in een volgende fase van beter bestuurlijk beleid zal moeten worden bekeken. Het

Van Grembergen

Museum voor Schone Kunsten in Gent en het Groeningemuseum zijn stedelijke instellingen. De overdracht van instellingen van het ene beleidsniveau naar het andere zal geen gemakkelijke klus zijn en kan niet van de ene op de andere.

Ten slotte wil ik nog meedelen dat we, waar mogelijk, zullen proberen bij te dragen in de extra kosten waarmee het Museum voor Schone kunsten in Gent, met de nakende tijdelijke verhuizing en de renovatie, te maken zal krijgen. U weet dat ik terzake een belangrijke beslissing heb genomen in het kader van mijn verantwoordelijkheid voor monumentenzorg. Het Museum voor Schone Kunsten in Gent is namelijk ook inzake architectuur een merkwaardig museum. Het was echter hopeloos onderkomen. Dit wordt ook aangepakt.

Mijnheer Vandenbossche, op die manier kunnen we ook op dat vlak een echte steen bijdragen om uiteindelijk op langere termijn te komen tot wat u een voorafspiegeling noemt van een keuze die gemaakt moet worden. Ik ben het daar eigenlijk wel mee eens, maar ik besef dat het misschien wel vijf ministers van Cultuur zal duren om te komen waar u wenst dat we zouden komen. Ik denk dat uw vraag om uitleg vooral de bedoeling had om te toetsen of de zienswijze die u daarover had, een respons kreeg in de keuzes van de minister die dit beleid moet invullen.

De voorzitter : De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Dany Vandenbossche : Ik dank de minister voor zijn antwoord.

Er is een reden voor mijn verbondenheid met het Museum voor Schone Kunsten in Gent, want ik ben al jarenlang voorzitter van De Vrienden van het Museum. Het is de oudste vriendenvereniging van het land. Het water tussen de vrienden van de verschillende musea is soms nog heel diep, maar er is nu voor de eerste maal een initiatief genomen om elkaar te ontmoeten.

De discussies waren vroeger sterk geprofileerd. In Gent zijn 70 percent van de werken die in het Museum voor Schone Kunsten hangen, gefinancierd door De Vrienden. Onder het voorzitterschap van Scribe zijn bijna alle topwerken gekocht, Bosch inbegrepen.

Het museum heeft zich op de negentiende en twintigste eeuw toegelegd. Alle werken die de voorbije 5 à 6 jaar werden aangekocht, dateren uit die twee eeuwen. Een van de belangrijkste werken is 'Squelette regardant Chinoiserie' van Ensor. Het is gekocht door de Koning Boudewijnstichting en in bruikleen aan het museum gegeven. Alles wat wordt aangekocht, dateert uit die twee eeuwen. Er wordt nadruk gelegd op het Prentenkabinet, waar de volledige serie van de etsen van Ensor bij hoort, gekocht en geschonken door De Vrienden.

Het Museum voor Schone Kunsten in Gent is gespecialiseerd in moderne kunst, dat van Antwerpen in oude kunst. Dit heeft te maken met de geschiedenis van het museum in Gent. In de schoot van dat museum is precies het museum voor hedendaagse kunst geboren. De relatie tussen moderne en hedendaagse kunst ligt voor de hand. Zo is drie jaar geleden een Magritte door De Vrienden van het Museum voor Hedendaagse Kunst aan het Museum voor Schone Kunsten geschonken. Collectieuitwisselingen zijn wel mogelijk, maar liggen zeer moeilijk, want men moet de museumhouder ervan overtuigen dat het werk niet thuishoort in zijn collectie.

Mevrouw Mieke Van Hecke : De ongelijkheid van de middelen is door de heer Vandenbossche in vraag gesteld. Ik herinner de minister aan zijn belofte om zijn visie over de toekomst van de eigen grote culturele instellingen weer te geven.

Zonder het voorontwerp van het kunstendecreet te kennen, wil ik toch stellen dat het zal worden gehypothekeerd door de besteding van de middelen voor de grote eigen culturele instellingen, want zij nemen een grote hap uit het budget. Ofwel krijgen zij een ander onderkomen, ofwel stoot men ze af, ofwel draagt men er zorg voor. De keuze moet alleszins worden gemaakt, alvorens andere engagementen kunnen worden opgenomen.

Ik blijf uitkijken naar de toekomstvisie over de eigen grote culturele instellingen. Dat wordt best samen met het kunstendecreet bekeken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 17 uur.*
